

CANCELL.
MARTIS B.*
1718.

X. B. 5 100

53.

3. 5. 81 A.
XXVIII. 9. a

Z

DISSERTATIO JVRIDICA
De
JURE NOBILITATIS ET VERA INGENUITATE.

Quam
RECTORE MAGNIFICENTISSIMO,
SERENISSIMO PRINCIPTE AC DOMINO,

DN. FRIDERICO
WILHELMO,

REGNI BORUSSICI, ELECTORATUS ET PRO-
VINCIARUM BRANDENBURG. HÆREDE, &c. &c.

IN REGIA ACADEMIA FRIDERICIANA

P R Ä S I D E

DN. HENRICO BODINO,
SERENISSIMI ET POTENTISSIMI REGIS BORUSS.
CONSILIARIO ECCLESIASTICO IN DUCATU MAGDEB.
PROFESSORE JURIS ORDINARIO

CELEBERRIMO,

PATRONO, P R Ä C E P T O R E A C C O G N A T O S U O
LONGE ÆSTUMATISSIMO,

Die Februarii A. C. M. DCCIV.

horis antemeridianis

IN AUDITORIO MAJORI

Placidæ Eruditorum disquisitioni submittit

Justus Felix de Breitschwerdt
von Ehninge / Nob. Suev.

HALÆ MAGDEBURGICÆ,

Typis JOHANN. GRUNERI, Acad. Typogr.

DIESER TUTORIAL
PATRONIS
ET
PARENTIBUS
SACRUM.

J. N. D. N. J. C.

THESS. I.

N universa ab Omnipotente Crea- Mundus flu-
tore condita stupenda mundi ma- pendo suo or-
china, singula existentia in admiran- dine substitut
do ordine ad conservationem toti- & conserva-
us, ejusque partium collocata esse; tur.
nemo non, nisi Divinarum rerum
expers, fateri cogitur; qui ordo ina-
nimatis ut & non intelligentibus

ad certos motus aliosvè effectus impressus, vel genera Qui ordo in
li naturæ, vel instinctus naturalis nomine, venire con- non intelligi-
suevit: Intelligentibus verò, facultate hunc ordinem gentibus vo-
ac in illo cuiusque officium cognoscendi concessa, si- catur na-
mul spontanea ejus observatio attributa est, ita, ut sine turia.
impedimento ea, quæ naturæ ipsorum conveniunt, li- In intelligen-
berè agere possint, unde libertas, rectè naturalis facul- tibus libertas
tas prædicatur in §. I. Inst. d. Jur. N. G. & Civ. E contra, quemadmodum in statu naturali nihil sine extrinseca- natu-
vi & sine aliquà quasi reluctantia ex ordine seò turbat, sic in statu morali libertas, ea, quæ naturæ ipsius Cui opponi- tur servitus
conveniunt nec ne, agendi vel omittendi, ab aliquo super-

supervenienti restricta, alterum contra voluntatem suam extra proprium bonum movet, quod servitutem primævo naturæ ordini contrariam vocamus Vid. §. 2. dict. Tit. Unde, dum per concupiscentis carnis peccaminosam hominum propagationem, corrupta caro, commotione appetituum carnalium, libertatem spiritus ea eligendi ac liberè exequendi, quæ naturæ ipsius

Quid servi- in perpetuum ejus bonum convenient, superavit; Ser-
tum peccati. vitum peccati, cui omnes homines, unico excepto,

contra primævam ipsorum naturam subiecti sunt, introductum est: ex quo non nisi vi altiori novaque generatione liberari, ac veræ libertati, si non in omni gradu intrinsecarum commotionum, ad effectum tam executionis & obtemperantiæ, restitui possunt. De qua spirituali servitute & restituenda per meritum Salvatoris ingenuitate, fundamento omnis pietatis ac religionis, Theologis tractationem relinquimus. Illud

Unde servi- tantum Juridicæ disquisitioni reservantes, quomodo inter homines peccatores, Cainitica Civitate seu repu-
tus civilis seu publica, contra aliorum pravos insultus erecta, ad vitanda majora mala, libertas externarum actionum proprium bonum appetendi, humanis constitutionibus in aliquibus restricta sit, unde variae servitutum species
Gentium. ortæ sunt. dict. §. 2.

THESS. II.

Cum enim respublica nihil aliud sit, quam ordo ci-vitatis, ad commune liberè coëuntium bonum intro-
ductus; talis autem ordo, sine personarum distinc-
tione non excogitari, nedum existere possit, illi qui-

*Quinam in-
Republ. pro-
prie fuit li-
beri..* dem, qui ad propriam communemque salutem spon-
tanæo motu imperio tantum subjiciuntur, una cum im-
perantibus, eundem finem respicientibus, in liberta-
te

(5)

te civili constituti sunt: è contra illi, qui se & actio- *Quinam sint
nes suas, non tantum pro communi salute, sed etiam servi?*
ad privatas utilitates, alieno arbitrio submittere co-
guntur, servilem conditionem seqvuntur. Ut sic con-
tradictionem in adjecto involvat, ingenuum & citem
Romanum esse, & facultatem in proprium commo- *Horum di-
dum actiones privatas dirigendi, quatenus publicæ verbi sunt
saluti non contrariantur, aliisque concessæ sunt, non gradus.*
habere, sed circa talia ab alicujus privati dominio
dependere; unde illi, qui quidem ad certas operas *Libertini
altri obstricti, non tamen in totum alieno dominio quamvis ser-
subjiciuntur, sed in tantum in liberali statu sunt, ut ali- vi non sint,
quando pro commoditate propria acquiescere, ac va- non tamen
letudinis & honestatis suæ rationem habere possint, abolutè sunt
sub denominatione libertorū ingenuis contradistin- liberi.
guuntur. l. 26. pr. ff. de oper. libert. qui ad certas diur-
nas operas patrono obligantur l. 1. & tot. Tit. ff. de oper.
libert. quamvis iisdem negotiationes, propriæ utili-
tatis causa instituendæ, non denegentur. l. 2. ff. de Jur.
Patron. & licet quidam ad privatum alterius commo-
dum, operas quasdam præstare planè non tenean- *Libertini pa-
tur, si tamen vel ipsi vel parentes eorum, libertatem tronis obstri-
alterius beneficio debent, illi in tantum libertorum cti ad rever-
conditionem seqvuntur, ut benefactori suo, tanquam rentiam.
Patrono, ad reverentiæ cultum, ne unquam ingrati-
vel inofficiosi inveniantur, obstricti sint. l. 3. in fin.
junct. l. 1. & l. 19. de Jur. Patron.**

THES. III.

Per tale, à magna caterva libertorum alicui de- *Unde Roma-
bitum oblequium, reverentiæ, comitatum &c. simul norum Nobis-
etiam per singularia in rempublicam merita, tales litas ortæ
patroni inter alios NOSCIBILES reddit, & inde tan-
dem*

dem Nobiles appellati sunt. Cùm enim multitudo libertorum alicui non aliter, quām multorum mancipiorum manumissione, horum verò ingens numerus vix aliis, quām potentibus belli ducibus horumque liberis & successoribus, contingere potuerit; ideo finē propria vel majorum singulari virtute, meritis ac potentia, tale Nobilitatis diadema acquiri non poterat. Evidem vix est ut ex antiquitate vel Roma-
Nobilitatis discrimen ab aliis civibus vix demonstrari potest.

na vel Germanica dilucidè tradi possit, quomodo Nobilitatis singulare ab aliis civibus, discrimen introductum sit, & quis propriè Nobilis dicatur; non tam dubitandum, quin illi, quorum res gestae, virtus que aut fortuna, magnam alicui pararunt famam, inter alios *NOSCIBILES* redditi, ac inde Nobiles appellati fuerint. Vid. Calv. *lex. Jurid. voce Nobilis*, Hippol. à Coll. in *tract. d. Nobil.* §. 9. Sich ostendit ferire, in munere transcendere ac in eo conspicere, dum tale facinus facere properabant, per quod divitias, bona magne famam magnam comparabant, Nobilitatem putabant, inquit Sallustius.

THE. IV.

Nobilitatis vi-
tis contra-
ta.

Quemadmodum verò virtute ac potentia *NO-*
SCIBILES Nobiles denominantur, sic quoque virtutis excellentes nobiles vocatos invenimus, ut Nobile scortum, Nobilem Scurram vel latronem, & clade Romana Nobiles Cannas legimus; Calvin. *d. loc.* non quidem quod virtutis laus ac præmium parari posse, quemadmodum *CNEUS FLAVIUS* Tribunus plebis à Populo Romano & Senator & Ædilis Curulis factus, ob surreptum actionum librum, per quod tota Res publica confundebatur; sed quod insignes malefici, eo ipso inter alios noscibiles redditi sint, per-

petu-

petuumque sibi comparaverint nomen; exemplo
Herostrati, qui Dianaë Templum incendit. Quæ ta-
men Nobilitas nullum, præter duriorem poenam, in
jure meretur effectum. S. 6. *Inst. d. J. N. G. & Civ.*

THES. V.

Revera Nobiles autem hi sunt, quorum nomen *Varie denos*
vel Familia ob singularia in rem publ. merita clarior, *minationes*
omnibusque ita notior: quos hebræi variis, naturam *Nobilium.*
Nobilitatis optimè exprimitibus, vocabulis deno-
minârunt. Vid. *Lex. Calepini.* In specie נָצִילָנִים Atzilim
vel נְבָרִים Chorim h. e. Optimates, Principes Illu-
stres, liberi & ingenui vocati. Germanicè: der Adel/
cui conforme est Græcum ἀριστος, quod bene me-
ritum significat; vid. Georg. Vechner. in *Discurs. d.*
Nobil. Andr. Helwig. in *orig. ling. Germ. voc. Adel.* Apud
Romanos Veri Nobiles alias Senatores aut Patriitii
vocabantur; Posteri quoque illorum, qui Nobilita-
tem virtute acquisiverant, eodem honoris titulo de-
nominabantur: quæ quidem Patriitorum denomina-
tio primitus illis tantum tribuebatur, quorum pa-
rentes, primum Romulus, postea vero & Tarquinius
Priscus, mox Sextus Tullius Reges, ac in libera
Republica Junius Brutus, ad Senatoriam evexerant
dignitatem. Postea vero Julius Cæsar, mox Octa-
vianus Augustus & Tiberius Claudius, exhaustis vel
deminutis primorum parentum familiis, honestissi-
mum quemque, cui clari parentes fuerant, in Pa-
tritorum numerum adsciverant; Hinc Patriciatūs
dignitas §. 4. *Inst. quib. mod. patr. pot. toll.* item status
& ordo Patriitorum ad contradistinctionem Plebis.
§. 4. *Inst. de J. N. G. & Civ.* vid. Tranquill. lib. 2. & Calv.
Lex. Jur. cum ibid. alleg. Illa tamen Patriitatus dignitas
non

non solo clarissimo officio aut opibus, sed Summæ Majestatis autoritate acquiri poterat, dict. §. 4. *Inst.* quib. mod. patr. pot. solv. Et cum plenior libertas, & jus Comitiorum aureo annulo designabatur; vid. *Tot. Tit. ff. & C. de Jur. aureor. annul.* ita ad ingenuitatis dignitatem evecti, natalibus restituti dicebantur *tot. tit. d. Natal. restit.* Qui ita Senatoria vel Patritiatūs dignitate nobilitati, cum posteris suis plenissimam immunitatem ac libertatem consequerentur, & ad distinctionem Plebis ingenui vocabantur; *l. i. C. de Jur. aur. annul. l. i. 2. 3. de natal. restit.* non enim quibuscumque civibus denominatio ingenui competebat, sed illis tantum quibus ex proprio ingenio vivere licebat, nemini obstricti, & qui ipsi maioresve illorum, servitutem nunquam servierant, sed ipsi Reipublicæ præfuerant, vid. multis autoritatibus à *Calv. in Lex. Jurid. probatum*, Ingenuum nihil aliud quam nobilem denotasse, qui, quod certo nomine familiæ utebantur *l. 9. C. de Liberal. Caus.* alias Gentiles dicebantur *Calv.* vid. *ib.* Libertì vero in signum libertatis pileo decorabantur *l. un. §. 5. C. d. Latin. liber. toll.* Quomodo vero Imperator Justinianus ex plebeja stirpe ortus, ac inde gloriæ Illustrium familiarum infensus, cum suo Triboniano, natione Græco, avaritiae in summo gradu dedito &c. jura ingenuitatis ac civitatis Romanæ ad omnes libertinæ & plebejæ conditionis homines transferre nisus fuerit; vid. §. ult. *Inst. de libert.* item *l. un. C. de dedit. libert. toll. & l. un. C. de latin. liber. toll.* Nihilo minus tamen semper distinctione inter plebi conter Patritios seu Senatores horumque liberos, ac plebem remansit; ipso Imperatore teste in §. 4. *Inst. de Jur. N. G. & Civ.* quorum illi generali nomine Patritii sunt.

ac

ac in dignitate constituti vocabantur: Nobilitatis nomine in hoc sensu jure Civili adhuc incognito: nisi quod tandem illi, qui ex plebejo ordine ad Clarissimam dignitatem evecti, Novi ac Nobiles nuncupati sint: ut sic, quae de ordinis Senatorii, Patriciorum ac dignitatum immunitatibus in Jure Civili traduntur, non incongrue ad Nobilitatis jura referantur. vid. Calv. Lexic. Jurid. voce Nobilis. Excell. Dn. Thomas. in Dissert. de Hominib. propr. & liber. Germ. Tb. 19.

THE S. VI.

Quod ad Germaniam nostram attinet, antiquos Nobilium ejus populos, quemadmodum sine certa forma Rei-^{Germano-} publicæ in barbara libertate aliorum rapinis vive-^{rūm origo.} bant, ita inter illos proprie nullam ordinum nobilitatis statuumve distinctionem fuisse quam libero- rum & servorum, doctissimè, pro more suo, demon- stravit Excell. Dn. Thomas. in alleg. Dissert. Plerique enim illorum, sine certo judiciorum ac Magistratu- um ordine viventes, tempore belli tantum Ducem sibi eligeant; qui exinde secundum ipsorum idioma der Haer- Fürste vel Haer- Mann vocabatur, quem hostes Romani, ita appellari audientes, ipsorumque Regem esse existimantes, Hariovistum vel Harmini- um, Attilam vel Teutonem &c. nominatos credide- runt: Et cum in tali prorsus libero statu Nobilitatis prærogativa vix locum invenire possit, Thomas. dict. diss. tb. 57. tamen negari non potest, quin etiam potentiores inter illos, qui magnis deprædationibus multos servos & clientes sibi acquisiverant, quos ex arce quadam montana, tanquam latronum speluncâ, defendebant, ac cum illis alios persequabantur, se

se inter alios Noscibiles reddiderint: qui ex insignibus, quæ in scutis aut galeâ gestabant, vel ex arce sua montana denominati, tandem nobilium nomen obtinuerunt. De cuius nobilitatis origine quodammodo prædicari posset illud. Cornel. Agripp. de Van. Scient. & art. C. 80. Nobilitatem à mundo condito ex latrociniis plerumque ortum duxisse: ad quod Diomedis, piratæ cujusdam, ad Alexandrum M. dicta, ita refert: *Ego, qui uno navigio latrocinor, accusor pirata: Tu, quia ingente classe id agis, vocaris Imperator: si solus & captivus es, latro eris: si mihi ad nutum populi famulentur, vocarer Imperator &c.* Pergit deinde: *me fortune iniquitas & rei familiaris angustia, te fastus intolerabilis & inexplebilis avaritia furem facit. Si fortuna mea mansueteret, fierem forte melior, at tu, quo fortunatior, nequior eris.* Postea verò, Carolo M. Germaniam subigente, ejus Imperatoria auctoritate quidam singulariter nobilitatis nomen obtinebant. Cluver. hist. univ. p. m. 434. eos enim, qui fortè ipsi operam navassent in subigendis Saxonibus, Nobiles crebat, quos Gutmann / quod virum bonum, qui multis profit, Heroem fortè denotat, vocare solebat.

THESS. VII.

Origo Nobilium in Germania incerta.

Varia de origine & statu Nobilium magis in præsumptionibus, quam apodictica demonstratione, fundata, vid. Hippol. à Coll. Corn. Agripp. de incertitud. & v. anit. omn. scient. & art. c. 80. Tiraquell. de Nobil. c. 37. n. 157. Spangenbergs Adel-Spiegel Libr. 2. c. 7. cum Limneo aliisque, qui omnes circa hanc rem minimè inter se convenient, studio relinquimus. Cùm vero instituti nostri non sit, materiam hanc vel

ex

ex incertis antiquis fabulis Historice, vel juxta diversas formas Rerum publicarum ac societatum civilium, problematice tractare, sed tantum ex Cathedra Juridica singularia Nobilium jura investigare, cetera, ab aliis abunde tractata, remittimus. Cum vero jura circa Nobilitatem, certis legibus contenta, ex Germanorum institutis, sine incerta divinatione, ambiguitate, imò partim absurditate, vix afferri possint, quæ tamen omnia vim cogendi (quod juris est proprium) habere nequeunt, indubitatum verò sit, quin Imperator cum omnibus statibus Imperii in hoc aliquoties consensum suum declaraverint, quod in defectu certi juris statutariorum, aliter non, quam secundum jus Civile Romanum, pronunciandum sit, ad quod Assessores summorum judiciorum juramento sunt obstricti, vid. *Kammergerichts-Ordnung.*
Form. Jur. Assess. Ideo junctis quidem sanctionibus Germanicis legibusque Imperii fundamentalibus jura Nobilium ex Jure Romano corroborare ac demonstrare allaborabimus: acturi: (1) quomodo Nobilitas *eiusque dispositio.* acquiratur, (2) quomodo conservetur & quænam Nobilibus prærogativæ competant, (3) quomodo eadem amittatur.

THES. VIII.

Circa acquisitionem attendendum ad Authorem à quo Nobilitas acquiritur, & ad habilitatem ejus qui nobilitandus. Quemadmodum verò in omni Republica fons omnis dignitatis à Suprema Civilis Potestate dependet, sic potestas, Nobilitatis dignitatem de novo alicui tribuendi, nemini, nisi summæ Majestati, in Republica competere potest, præcipue,

cum haec clarissima dignitas tanta sit, ut & ipsi Principes non vereantur in illo ordine se computare, vid. l. 3. C. d. dign. & haec tenus Jure Gentium obtinuerit, ut Nobiles alterius Regni extra Provinciam etiam pro talibus habeantur, dummodo vel generis antiquitate Majorumque virtute, vel Regia suprema autoritate Nobilitatem consecuti sint l. i. C. d. Jur. aur.

An Principes ann. Quamvis ergo Principes & status Imperii Germanici respectu subditorum suorum superioritate territoriali gaudeant, tantique sint subditis suis, quanti Imperator aut Rex in Imperio & Regno: sola provocazione ab aliquibus in certis causis civilibus excepta; cum tamen respectu totius Imperii ab Imperatore & Imperio dependeant, & sic conjuncti demum formam Reipublicæ, cuius Imperator caput est, representent, poterunt hi quidem alicui subitorum Nobilem immunitatem ac privilegia, ab aliis ipsorum subditis agnoscenda, concedere, qui tamen exinde absolutam Nobilitatem extra territorium Principis prætendere non poterunt, non quidem tantum autoritate Juris Civilis in l. i. 2. C. de Jur. aur. annul. l. i. ff. d. Natal. rest. sed etiam quod dignitatem in toto Imperio observandam concedere, ad reservata Imperatoris hodienum pertineat; Cap. Joseph. art. 43. vid. Illustr. Dn. Coccej. in Juris Publ. Prudent. c. 23. §. 17. Illud tantum notandum, quod, cum per Nobilitatem obtentam aliquis eximatur ab ordinaria inferiorum Magistratum jurisdictione ac muneribus personalibus; vid. l. 5. & 14. iunct. l. 7. 8. & 15. item l. 10. & 17. C. d. dign. statusque Imperii cæterorum subitorum suorum plebejorum & quasi in liber-

bertina conditione constitutorum , quasi Patroni
sint; in illorum præjudicium sine ipso forum consen-
su nobilitatem ab Imperatore validè obtineri non
posse; *arg. l. 4. & 5. ff. d. Natal. refit.* Postquam ve-
rò Elector Brandenburgicus ratione Regni Borus- *Rex Borussie*
fiæ, vicinorum Principum ac Gentium acclamatio- *subditos suos*
ne, Summo Regio honore Tiruloque fulget , nulli *ubique No-*
dubitamus, quin ille Regiâ sua authoritate, personæ *bilitare po-*
ipius ubique cohærenti, non tantum Borussos, sed *test?*
& alios ipsius subditos in Imperio Germanico, abso-
lutè nobilitare possit; ut ita Nobilitati, ubique pro
Nobilibus haberi debeant ; Quamvis ad evitandam
omnem dubitationem subditis provinciarum ad Im-
perium Germanicum pertinentium, tutius sit super
Nobilitate ita obtenta, edictalem Imperatoriam pro-
mulgationem ob vicina aliorum statuum territoria
impetrare. Quod vero Regi Romanorum & Vica-
riis Imperii , certis casibus eadem quæ Imperatori
competat potestas , à publicistis fute tractatum, tan-
quam satis cognitum omittimus , Comites vero Pa-
latinos , sine speciali commissione Imperatoria No-
bilitare non posse, pro indubitato habemus; Qui ve- *Per rescri-*
ro ad supplicas preces per rescriptum Imperatoris *prum nobili-*
nobilitantur , haec tenus ordine illis cedere debent, *tari cedere*
qui Nobilitatem præsentes ab ipso Imperatore con- *debent tam*
fecuti sunt, aut gentilitio jure eandem possident. *vid.* *antiquis no-*
l. 2. C. ut dignit. ord. servet. *bilibus, quam*
præsentibus
ab Imperato-
re nobilitatis.

THE S. IX.

Cum vero tanta, præ cæteris subditis, exemptio,
immunitas , tanquam sancte ab aliis exhibenda re-

Non nisi meriti nobilitari possunt.

verentia, non nisi illis, qui de Republica optimè meriti sunt, sine aliorum injuria concedenda sit; *Omnibus enim, iquit Seneca Libr. 3. de benefic. eadem principia eademque origo.* Nemo altero nobilior, nisi cui rectius ingenium & artibus bonis aptius. Qui imagines in atrio exponunt & nomina familie sua longo ordine & multis stemmatum illigata flexuris, in prima parte adiuvum collocant, noti magis quam nobiles sunt; merito requiritur, ut de habilitate subditi nobilitandi prius constet: Quod vulgo dyplomatibus inseri solet: *Wegen der Uns und dem Heil. Römischen Reich erwiesen und noch zu leistenden nützlichen Diensten ic.* Unde, ne impetranti exceptio sub- & obreptionis obstet, de nobili ipsius virtute constare debebit; præcipue, cum in Capitulatione seu Lege Regia Potentissimi Romanorum Regis, Josephi, art. 43. contineatur, quod non nisi optimè meritis nobilis dignitas conferri debeat. vid. 1.1. & 1.6. C. de dign. Tiraquell. de Nobilit. c. 22. n. 16. Nec enim solis divitiae vel pecunia nobilitas acquiritur: idem c. 7. n. 14. Quid enim absurdius aut perniciosius, quam dignitatem quaestu, ordinem specunis, nobilitatem opibus metiri: Non enim Nobilitas opinione nascitur sed virtute, neque facilius Princeps solo beneficio ex ignobili Nobilem facere potest, quam ex stulto sapientem; inquit Hippolit. à Coll. dict. lem Nobilita-tract. §. 12. Quamvis sola virtus citra Majestatis auctem non con- thoritatem generis Nobilitatem civilem non conferat, cum virtus quidem sit Nobilitatis præsuppositum & principium, non vero civilem exemptionem tribuat.

Sola tamen Virtus civi-lem Nobilita-tract. §. 12. Quamvis sola virtus citra Majestatis au-tem non con- fert.

THES. X.

THES. X.

Inter illas Nobilitate dignas virtutes non imme- *Militaris fortitudo*
 ritò primo loco ponimus magnitudinem animi, quæ *præbet cau-*
 in periculis cernitur, per quam Republicæ stabili-*cam nobili-*
 untur & Regna confirmantur, hâc enim ratione Ro-*tandi.*
 ma, Athenæ, Carthago & aliæ urbes ad tantum Im-
 perii fastigium pervenerunt; sic duo Decii, sic
 Portius Cato, sic Marcus Marcellus, sic Iphicrates
 Atheniensis, sic alii nobilitati fuêre, & plerique an-
 tiqui Germani Nobiles, hâc ratione nobilitatem con-
 secuti sunt. Non enim eximia fortitudo, qua quis
 patriam sanguine suo defendit, intra latrociniu re-
 ferenda, ut Icopticus ille Corn. Agripp. *dicit. c. 80. præ-*
 tendit; quamvis inter Barbaras adhuc Gentes ma-
 gnis latrociniis Nobilitatem sæpius acquisitam esse
 huic Autori concedamus. Potius qui ad defenden-
 das provincias milite credito autoritate Majesta-
 tis destinantur vel vicem illustrium Magistrorum
 militum gerunt, meritò Genti suæ clarissimam no-
 bilitatem acquirunt: *i.e. C.d. Commil. rei milit.*

THES. XI.

Porrò, cum non minus Justitiâ quam armis con- *Justitia ad-*
 firmentur Regna, ac Imperatoriam Majestatem non *ministratio,*
 solum armis decoratam, sed & legibus armatam esse *nobilitate,*
 deceat, immò ex Justitiæ fonte ipsa Regia potestas or-*digna.*
 ta sit, optimates extiterint, Nobilitatisque principia
 fluxerint, manifestum erit, illos qui Justitiæ admini-
 stratione Reipublicæ commodum promovent, No-
 bilitatis diadema mereri, quemadmodum Numa
 Pompilius, Lycurgus, Draca, Solon, multique alii ex
 antiquitate, Justitiæ cultu, Nobilem stirpem in mul-
 tos

tos annos propagarunt ; quæ etiam ratio fuit , cur Imperatores Fridericus I. Barbarossa & Lotharius Saxo horumque successores de Justitia optimè meritis cum titulo Doctoris Nobilitatem conferri concesserint ; quod & hodierni ritus creandi Doctores per impositionem Pilæ purpurati , traditionem annuli aurei &c. innuunt. Quæ Nobilitas olim tanti iudicata fuit, ut tales Doctores non tantum in quibusdam Cathedralibus immo Archi-Episcopalibus Ecclesiis ad Canonicatus cum Nobilibus aliis admissi sint, vid. Freher. ad Petr. de Andlo. fol. 195. lit.b. sed etiam prærogativam inter alios nobiles obtinuerint. vid.

Prauns Edles Teutschland part. i. c. 5. §. 81. Postquam vero in Academiis ad conferendam Doctoris Juris dignitatem non tam ad merita Reipublicæ in Justitiæ administratione , quam ad aliqualem Jurisperitiæ cognitionem respici , ac sæpius dignus cum in-

Quod non ad digno ad Titulum Doctoris data pecunia admitti con-
quoscunque sivevit ; ad Nobilitatem autem consequendam non
Doctores ex-sufficiat animum ad Justitiam colendam recte com-
gendendum. ponere, sed requiratur de Reipublicæ salute præce-
teris optimè mereri , quam proh dolor ! multj tituli
Doctores, hoc nomine Vulgi vana persvasione
magnam catervam clientum pro implenda illorum
infatiabili avartia quærentes, rabulistica sua arte
magis destruunt , Doctorum Juris digitas , respectu
veræ Nobilitatis, vilescere cœperit, ut hi non magis
quam Doctores Medici (de quibus vid. Hipp à Coll.
dict. tract. §. 49. & seqq.) perfectam Nobilitatem obti-
neant, nisi quatenus simul Illustri quodam officio in
comitatuum Imperatoris vel Summi Principis recepti
sint,

sint , arg. l. i. & 2. C. d. Comit. Consistorian. & l. un. d. co-
mit. & tribun. schol. cum Tit. scqq. Sic in Gallia Sena-
tores & Consiliarios Regis eo ipso nobilitatem con-
sequi testatur Besold. libr. 1. Polit. cap. XI. §. 65. in fin. Officium illu-
quod de Imperatoris Germanici aliorumque Regum stre nobilita-
& Summarum potestatum Confiliariis Intimis, Impe- tem confert.
rii Aulicis summiique tribunalis ac Archiatriis non
immerito tenendum arg. §. 4. Inst. quib. mod. patr. pot.
Solv. & dict. text. quæ nobilitas tamen tantum est tem- Sed persona-
poralis , nec Gentem illorum , finè specialiter im- lem & tem-
petratis nobilitatis insignibus, in perpetuum afficit ; poralem tan-
vid Halbrid. orat. d. privileg. Dr. Matth. Stephani d. no- tum,
bil. pol. c. 4. n. 12. Quamvis æquum sit, etiam honoratio-
rum liberos , licet parentes natalibus Nobiles non
sint , aliqua generis claritate gaudere, vid. Brunnen,
ad C. Tit. d. dign. n. 13. inf.

THE S. XII.

Munificentia quoque & liberalitate , in Reipubl. Maximis be-
salutem exercita , multi ad summum Nobilitatis fasti- neficiis erga
gium pervenire , maximis sc. beneficiis complures complures
cives obligando. Quâ ratione Pelos, Barbarus & ad- Civis officiis
vena, Tarquinius Priscus exul & ignotus , & recen- que aulicis
tior Coismus de Medices , amplissimum Nobilitatis prestaniori-
nomen obtinuerunt. Idem statuendum de illis , qui ad bus nobilitas
summa Palatii officia e. gr. curicularia, quæstoria, aliave rete compa-
domestica Suñi Principis , non finè magno splendore ratur.
adhibentur , vel ad provincias regendas mittuntur ,
qui longa serie libr. 12. C. enummerantur: quæ offi-
cia exinde Adeliche Chargen denominantur ; vid.
Besold. dict. libr. 1. c. n. §. 56. in fin. nisi hunc honorem
venali suffragio emerint : l. i. C. d. perfectiss. dign.

*Mercatoria
ac omnes
questus causa
institute ne-
goriations
Nobilitati
contrarie
sunt.*

Non solum autem opificia aliavé sordida, potissi-
mum corporis ministerio expedienda officia, sed &
quodvis ad quæstum privatum directum negotium
institute ne- Nobilitati prorsus repugnare, ex Romanorum verâ
goriations Philosophia manifestum est. Sic non tantum Man-
Nobilitati gones seu venalitarii h. e. qui servos venales sui lu-
contrarie cri causa emebant vendebantque, inter viles personas re-
sunt. putabantur, sed & qui mercibus negotiantur, exinde
mercatores dicti, l. 207. d. V. S. omnesque qui in pri-
vatum commodum certa negotia suscipiunt: veluti
ti prædia conducendo, & ex fructibus lucrum quæ-
rendo, vel braxando, &c. (quales negotiatores vo-
cantur, vid. ex Hottom. Calvini Lex. Jur. voce Merca-
tores & voce Negotiatores) ad Nobilitatem aspirare non
poterant; l. un. Cod. Negot. ne mil. Quippe, quod non
tantum privato commodo, cum aliorum circumscrip-
tione, studere ac incumbere, virtuoso indignum sit
ingenio, sed etiam tales homines passim mentiantur,
pejerent, imponant, ac inde mercaturam patres cen-
tuerint periculosam can. qualitas de Pænitent. dist. 5.
Unde illi, qui natalibus ac honore conspicui sunt,
mercimonia exercere prohibentur in l. nobiliores C. de
commerc. & mercat. l. un. C. de perfetiss. dignit. Cives
enim Ingenui ac Romani in forti militia pro defen-
denda & augenda salute Reipubl. ac studiis altiori-
bus, eidem fini inservientibus, Jurisprudentia sc. &
eloquentia, omne decus quærebant, unde Quintus
Mutius Servio exprobrabat: turpe esse Patrio &
Nobili & causas oranti jus in quo versetur ignorare
l. 2. §. 43. d. O. J. Réliqua verò quæ ad quæstum priva-
tum tantum faciunt, plebi relinquenda esse, rectè ju-
dica-

dicabant. Quemadmodum enim plebeji Nobilibus, ob officia & curas pro salute Reipublicæ suscipiendas, reverentiam, obsequium & honorem exhibere tenentur, *l. 8. C. d. dignit. l. 1. C. d. domeſt. & protector similibus*, nec his quicquam de Nobilium juribus sibi arrogare licet; *l. 1. C. ut dign. ord. serv.*, ita ē contrā iisdem per mercimonia, conductiones aliaquē quæſtuosa, victum à Nobilibus præripi, æquitati non convenit;

vid. diſt. l. 1. C. d. perfect. dign.

THE S. XIV.

Apud Germanos, qui ut supra dictum, ex prædis *Etiā in* & spoliis primitus Nobilitatem potissimum quæſive- *Germania* *queſtuose ne-* *gant, de cetero, illorum re privata in agricultura & queſtuose ne-* grege pascenda consistente, Tacit. *a. M. G. cap. 5. quodgo* *goriations nobilitati* *obſunt.* per homines proprios, adscriptitos & rusticanos ex- pediebatur, sicut mercatura, si non prorsus, tamen maximam partem incognita, per eam Nobilitatem comparari non potuisse, eo certius est; Unde, defici- entibus etiam hic contrariis Patriæ institutis, in Ro- manorum justa decisione hic meritò acquiescendum, ut quamvis negotiatores, monetarii, divites rusticani aliivè, turpibus lucris ac privato commodo cum aliorū circumscriptione inhiantes, post magnas acquisitas divitias, Nobilitatis rescriptum à Majestate impetra- verint, tamen pro verè Nobilibus nunquā sint haben- di, sed proprio consortio restituendi, per textum nota- bilem in *l. 6. C. de dign. l. 3. §. 8. ff. de Jur. immun.* Ubi tamen monendum est, quod copiosa mercatura & ampla, quæ non ad quæſtum privatum, sed pro bono mul- torum civium & ingenti commodo totius Reipubl. instituitur: (de qua vid. Auth. der Fürstlichen Macht- *Majores ve-* *Kunſt per tot.*) sicuti illa Gentes sociat & communi- *ro Negotia-* *bus tiones, pro*

*bono publico, bus commodis subvenit , Nobilitati non contrarie-
Nobilitati tur, sed retrò de mercatoribus dicta de privatis mer-
conveniunt. cimonis & propolarum curis, honesto viro indignis,
quibus nihil proficere poslunt, nisi saepius admodum
mentiantur, intelligenda esse vid. Luc. Opal. d. Offic.
Liber. I. c. 3. part. alter. huc. fac. text. in l. s. §. 3. ff. de
Jur. immun. in tantum quidem , ut Nobili ne qui-
dem per alium tales indignas & privati quæstus cau-
sa instituendas negotiationes exercere liceat; vid.
Limn. in J. P. c. 17. §. 175. ille etiam, qui principali re-
scripto nobilitatem impetraverat, si postea merca-
turam exerceat, privilegium Nobilitatis iterum amit-
tat. Vid. Joh. Fab. in l. Falso. C. d. divers. rescr.*

THE S. XV.

Omnis autem retrò enumerati in Nobili fun-
ctione occupati, præsertim Aulici cuiusdam officii,
haçenus quidem propter celsitudinem Principis,
cujus comitatui ac domesticis annumerantur, per
Tit. 2. & mult. seqq. libr. 12. C. personalem Nobilitatem
obtinent; (quod & ad domesticos officiales Celsissi-
morum Principum & Statuum Imperii pertinere non
dubitamus) Gentis tamen suæ seu sanguinis Nobil-
itatem cum insignibus perpetuis sine singulare Imper-
atoris aut Summi Principis solenni indultu non
conseqvuntur, per retro deducta: Rite vero obten-
tam Stemmatis Nobilitatem , ad liberos legitimos,
tam post adeptam nobilitatem quam antea suscep-
tos, recte transmittunt , l. 7. pr. & §. 1. l. 10. & ult. §. fin. ff. d.

*Nobilitas ri-
tè quæsita in
posterioris con-
servatur.*

*Quid de li-
beris ante pa-
tris nobilita-
tem natis:*

Senator. Cui quidem quoad liberos, ante consecutam
à patre Nobilitatem, natos , admodum obstat vid.
l. 11. C. d. dign. Sed verius est, in initio dictæ Legis an-
tiqvum jus circa tales liberos antea natos recense-
ri,

ri , quod mox in vers. cum autem ab Imperatoribus
emendatum ; Vel potius initialia dictæ legis de illis
liberis intelligenda , qui ante consecutam à Patre
Nobilitatem ex familia ejus exierunt , & in condi-
tione privata existunt, quod hi scilicet paternam no-
bilitatem non censequantur , tunc ac illi , qui in fa-
cbris paternis adhuc constituti , cum patre quasi ea-
dem persona censentur l. fin. C. de Impub. substit. l. 22. §.
1. C. d. agric. & censit. §. 4. in fin. Inst. d. inutil. stipul. l. 16.
ff. d. furt. l. 50. ff. ad SCT. Trebell. l. 56. §. 1. ff. d. fidejuss. vid.
Struv. Synt. Jur. Civil. Exerc. III. th. 40. tutius tamen erit,
si in Diplomate Nobilitatis à patre obtento , libero-
rum antea natorum simul fiat mentio.

THES. XVI.

De adoptivis major videtur esse dubitatio, pro- *Quid de a-*
pter l. 5. & l. 10. ff. de Senator. ubi exprestè traditur, fili- *doptivis di-*
um à Clarissimo seu Nobili adoptatum , patris no- *cendum?*
bilitatem consequi , ac non interesse qualiter adop-
tatus fuerit : Postquam verò natalium restitutio
seu jus Nobilitandi tanquam reservatum Summæ
Majestatis ad solum Imperatorem translatum est;
l. 1. 2. C. d. Jur. aur. annul. tales adoptivos sine Impera-
toris rescripto nobilitatem generis non consequi, sta-
tuendum videtur. Si verò filius Nobilis à patre igno-
bili adoptatus fuerit, illum Nobilitatem non amitte-
re, sancitum in l. 6. §. 1. ff. d. Senator. cùm nec per eman-
cipationem factam Generis Nobilitas amittatur. l. 7.
ibid.

THES. XVII.

In specie verò de fœmellis tenendum , quòd hæ *Famina no-*
non tantum ingenuitatem , seu quod idem est, Nobi- *bilitari por-*
C 3. *lita- est.*

litatem ac natalium restitutionem ex singulari ratione de novo impetrare possint, l. 4. ff. d. Jur. aur. ann. patris: nup. nul. ubi vid. Gothofr. lit. m. junct. l. 3. ff. d. Natal. restitu. ta. mariti end. ac. l. 2. in f. C. d. Jur. aur. annul. sed etiam à patre nobilitatem Nobili natæ, quamdiu in sacris paternis constitutæ sequitur. sunt, nec ignobili nupserint, paternam Nobilitatem retineant; l. 8. ff. d. Senator. junct. l. 10. ibid. Nuptæ verò dignitatem mariti sequantur; ita, ut & ex ignobili stemmate nata, nobili viro juncta mariti nobilitatem consequatur: dict. l. 8. ff. d. Senator. § 4. i. C. d. dignit. quam nobilitatem etiam in viduatu retineret; dict. l. 8. in f. si vero postea ignobili nupserit, posterioris mariti conditionem sequitur, l. 13. C. d. dign. nisi de conservanda nobilitate vel anteriore dignitate, principale rescriptum impetraverit; l. ult. ff. d. Senator. Omnes tamen fœminæ Nobiles ac Clarissimæ, ratione prærogativæ ordinis masculis ejusdē conditionis semper cedere tenentur, l. 1. ff. d. Senator. quod non ad externum aliquem cultum referri volumus, cum ratione hujus magis decorum sit, ex Apostoli Petri præscripto, sexui fœminino honorem exhibere, vid. l. Petr. 3. v. 7. Sed si forte e. gr. in conventu statuum, fœmina quædam nobilis ratione feudi hereditarii aliochè modo votum habeat, hujus votum non tantum ultimo loco post masculos requirendum, sed quoque si per suffragia fœminarum vota paria inveniuntur, illa præferenda esse, quæ masculorum consensu stipantur.

THES. XVIII.

Non autem tantum per nuptias nobilis viri, uxor ignobilis nobilitatem consequitur, sed etiam nati

nati ex illo matrimonio absolutè pro nobilibus ha- *De natis ex
bendi sunt; cùm partus quoad nobilitatem patris ^{ingnobili mā}*
conditionem tequatur; l. 19. ff. d. stat. hom. 1.1. §. 2. ff. ad. tre.

munic. 1. 22. 1. 36. C. d. Decur. neque huic obstat, quod in Germania ad Canonicatus, præcipue Cathedralium aut Archi- Episcopaliū Ecclesiarum, alii non admittantur, nisi qui per testes juratos æquè maternam ac paternam per aliquot generationes nativam ac illibatam nobilitatem probaverint: hoc enim non ad ipsam nobilitatem pertinet: Ob sie nemlich an sich rechte Edelleute / und daher Adelicher Gerechtigkeit/ Privilegien und Lehren fähig seyen / sed an tales sint, qui juxta singularia statuta illius Collegii, ad Canonicatum adspirare possint. Dum enim Germania antiqua ex Nobilibus ac libertis & servis constabat, quod prolixè prob. Excell. Dn. Thomas. in *Diss. d.
hom. prop. & lib. Germ.* in prima conversione ad Christianissimum Principalissimæ familiæ ad fundandas Ecclesias Cathedrales ex propriis bonis fundos ac redditus contulerunt, cum hac conditione, ut non nisi posteri illorum per patrem simul & matrem procreandi ad fruitionem illorum reddituum admittantur, & dum in specie de certis illis fundatoribus Jam non amplius constet; illorum jus, moribus & statutis, ad illos translatum, qui per certas generationes utriusque lineæ, tanquam per legitimam præscriptionem, illud jus obtinuerunt. vid. Besold. *libr. 1. Polit. c. u. n. 53.* Illud adhuc singulariter notandum, quod fœminæ Principes & Illustres, dummodo non prorsus ignobili jungantur, nativam Clarissimam dignitatem licet maritis inferioris ordinis nupserint, non

*Fœminæ illu-
fres inferiori
Nobilitate
majorem di-
gnitatem re-
tinent.*

amittant; quam materiam ex professo prolixè tra-
etavit Dn. Justus Wollrad Bode Director Cancellariæ
Ducis Silesiae in Oels / Dn. Præsidis frater in Disput.
inaugur. Fœmina Illustris.

THE S. XIX.

*De Nobilitu-
ris titulis.*

Hæc, à Genitoribus parta Nobilitas, olim pecu-
ljariter titulo Nobilissimorum, seu Hoch-Edelgebohr-
nen/indigitatæ fuit, vid. Carol. du Fresne in *Gloss. tit.*
Nobilit. & Maurit. *Disp. d. Nobilit.* §. 2. Praun. *Adelches*
Europa c. 1. §. 32. cui surrogatum hodiernum *Wohlge-*
bohrne/ tanquam non ex plebe sed ab ingenuis pa-
rentibus natum designans. Quæ Gentis Nobilitas
certo cognomine denotatur, quo omnes ad illam
pertinentes utuntur; unde vulgo von N. sc. quod de
ingenua & Nobili illa Familia oriundi sint. Unde
& imagines majorum ponere, Nobilibus singulariter
indultum; (apud majores, inquit Plin. *majorum imagi-*
nes erant, que spectarentur, expressi vultus singulis dispo-
nebantur armariis, ut essent imagines, que comitarentur pu-
blica funera. Et paulopost: *Aliæ in foribus & circa limi-*
item insigniæ animorum ingentium imagines erant, affixis hostiis spo-
lis, que nec emtori effringere licet.) Quibus imaginib-
us successerunt insignia gentilitia, quæ ut plurimum
rerum præclaræ gestarum, vel scutorum, quibus
Nobilitas parta, signa sunt. Vid. Hipolit. à Coll. *d. no-*
bilit. §. 18. & 19. Joh. Erasm. Seifart. *Nucl. Jur. Publ.*
Diff. 14. d. stat. nobil. c. 10. §. 5. In publico vero statuam
vel imaginem erigere, sine Principis auctoritate non
liet; *i.e. C. d. stat. & imagin.* unde olim in territorio
ducis Brunswic. Hanover. in Principatu Galem-
bergensi, alieujus præfecti, in memoriam repa-
rata.

ratarum ipsius cura viarum publicarum, eresta sta-
tua, Principis mandato destruebatur.

THE S. XX.

Quemadmodum verò majoribus officiis pro sa-
lute Republicæ suscepitis, Nobilitas comparatur; sic declinare
nobili stemmate nati, oblata ipsis majora officia ac possunt, urbi-
honores, etiam in civitatibus subeundos, licet ipsi cas fundio-
majorum onerum declinandorum causa ruri degere nes suscipere,
constituerint, declinare non possunt; l. i. §. 2. ff. d. par- licet alias ru-
cat. muner. E contrà vero Nobiles ab omnibus mu- siturint.
neribus personalibus immunes sunt, l. 7. C. d. dignit. l.
7. ff. de vacat. muner, nec alias collectas, quām quæ a munieribus
prædiis ipsis concessis cohærent, iisque antiquitus personalibus
impositæ sunt, solvere tenentur. vid. Klock. de contri- tamen immu-
but. cap. 12. In tantum ut & ad illa, quæ extra ordinem nes manent.
imperantur, compelli non possint; l. 6. & l. 8. §. 3. dict. etiam extra-
tit. junct. l. 1. §. 2. & l. 4. ff. d. jur. immunit. de cæteris pri- ordinariis.
vilegiis Nobil. vid. Limm. dict. tract. cap. 9. & seqq.

THE S. XXI.

Circa illa, quæ juris communis vulgo vocantur,
optandum esset, JCTros nostros, antiquitatis Romanæ
non satis curiosos, non ita promiscue, jura potissimum Prerogative
ingenuos ac nobiles respicientia, etiam cuivis ex plē- nobilitum cir-
be, sine justa trutina indistinctè attribuisse, quæ non ea jus com-
ultima depravati nostri juris causa est. Sic enim mune.
e. gr. iura patriæ potestatis, per fori abulum, cum In Sp. de ju-
obligio quibuscunque parentibus debito, confusa re Patrie po-
non finē absurditate ad quoscunque plebejos exten- testatis solis Nobilibus
duntur: Cum illa non nisi ipsis LL. Conditoribus competente.
competere, satis clarè exprimatur in princ. & §. 2. Inst.
d. Patr. Potest. ubi dicti Condidores sic disposuisse in-
tradicuntur, quod ipsis (& sic non alii,) liberos in po-
testa.

restate habeant, & talis potestas nulli alii competat; sub qua conditorum juris expressione, plebem eō minus comprehendendi dici poterit, quo certum est, eandem post multa temporum intervalla & varias seditiones demūn aliquam auctoritatē LL. condendarum accepisse, §. 4. in fin. Inst. D. J. N. G. & Civ. vid. Calv. Lexic. Jur. not. Senator SCTm. cum ibid. alleg. Sic in Illustrium liberis adhuc observamus, quod illi, non nisi ex patris imperantis consensu, justas nuptias, ex quibus legitimī provinciarū successores nascantur, contrahant: Quod nepotes non in patris genitoris, sed in avi superstitis, potestate sint: Quod ipsis peculium seu appanage assignetur, ex quo concedens parentis peculiotenus teneatur, similiaque omnia, Jure Civili de patria potestate disposita, in liberis Illustrium ex civili ratione locum obtinere: quae non sine iniuitate scipiū ad plebejos indistincte applicantur; quemadmodum hoc Dn. Præses in additionibus ad Illust. Dn. de Rhetz Meditat. ad Inst. Jur. tit. de patria potestate, demonstravit.

THE. XXII.

Sic testamentorum jura, ad solos illos, qui
De jure testatorum jus suffragiorum in Comitiis habebant, & quibus
standi nobilitatis militiae jus competebat, (hoc est qui vere ingenui
um.
*& Nobiles erant,) tantum pertinentia, postmo-
dum per abusum ad quosvis ex plebe indistincte
extensa. Sic agnationum jura, tam intutelis, quam
fideicommissis & successionibus ab intestato, pro-
De Nobilium jure agnatio- conservando splendore familiarum Illustrium intro-
rum. ducta, male ex æmula Justiniani correctione per Nov.
18. tam inter Nobiles quam inter plebejos maxi-
mam partem sublata traduntur; quod, quam minus
recte fiat, demonstratum à Dn. Præside in *Dissert. de
Successione**

Succession agnat. Quæ, & multa alia ingenuitatis, jura h̄c prosequi, nec temporis ratio, nec dissertationis scope-
pus, nec subito instans iter, permittunt, sed prolixio-
rem tractationem requirunt. Illud tantum in gene- *Quenam ju-*
re hic notâsse sufficiet: jura ingenuorum ac natalibus *ra ad Nobis-*
restitutorum, patriciorum, senatorum, Clarissimorum, *les pertine-*
Illustrium, suffragii jus habentium, cœteraque pro- *ant.*

conservando nomine ac splendore familiae introdu-
cta, ad solos nobiles, tanquam verè ingenuos, perti-
nere, relictis plebi juribus libertorum, commercio- *Quenam ad*
rum & illorum, quæ ex Gentium moribus vel civili *plebejos.*
instituto ad transfigendam communem vitam per-
tinent.

THES. XXIII.

In specie verò adhuc notandum, quod, quamvis *Nobilis, dicit* prædium alicujus Nobilis, inferioris Magistratū ju-*fit Amt, sēsō* risdictioni subjiciatur, da solle nemlich Amt = sēsīg sig/ ratione
seyn; tamen si nobilis, ipsius prædii dominus, ratio-tamen obli-
ne personæ, fortè propter contracta sponsalia, com-gationis per-
missum delictum, aliamve personalem obligationem *sonalis, recte* conueniatur, aut tutela aliudvè munus ipſi deman-*ad superio-*
dandum sit, illum ob excellentiam dignitatis ad su-*rem Magi-*
premium Magistratum, illius provinciæ Principis ju-vocat.
ra exercentem, recte provocare, ac ratione horum
jurium personalium inferiori Magistratui non subji-
ci. l. 5. l. 14. C. d. dignit. Item: quod Nobiles in illis cau- *Nobiles non*
sis, in quibus ab aliis fidejussio exigitur, ultra simpli-*incarcerandi*
cem promissionem gravandi non sint; nec sine spe- *nec ad fide-*
ciali mandato Principis aut Domini territorii incar-jussoriam
cerandi, sed ad juratoriam cautionem admittendi; *cautionem*
quam si violaverint, omni dignitate privandi; l. 16. & *cogendi sunt.*
l. 17. ibid. vid. hic quoque P. H. Q. art. 14. quod usu

Contrarius non servari, sine fundamento tradit. Struv. *Synt. Jur.*
usus non pot. Cr. Exerc. 5. th. 24. Cum vix probari possit, in eodem
est probari. *judicio Nobilem, hac exceptione utentem, repulsum*
fuisse; quo cessante, merito Jus commune obtinebit.
Potius in casu commissi homicidii Nobilem de BOU-
DEWELZ, Principis Hassiae rescripto, Rinthelii ad ju-
ratoriam cautionem admissum, eique ab ordinario
Judicij criminalis jurisdictione liberato, judicium ho-
noratum speciali commissione concessum esse, testa-
tur Dn. Præs.

THE S. XXIV.

Gladius &
arma solis
Nobilibus
competunt.

Quemadmodum etiam in bene constituta Re-
 publ. ordo ubique sancte custoditur, ac omni modo
 cavitur, ut concrediti subditi illæsi custodiantur, sic
 non nisi per gravissimum abusum depravati seculi
 irrepsit, ut alii, quam illi, quibus hoc specialiter con-
 cessum est, armis utantur, quod rationi & juri manife-
 stò repugnat, vid. *Tor. Tit. C. ut arm. us. infc. Princ. interd.*
& Nov. 85. ubi cap. 3. in fin. pr. expresse cautum, omnibus
 civitates inhabitantibus, privatis, ac villas incolenti-
 bus rusticis, penitus armorum usum sub gravissimis
 pœnis interdictum esse, in tantum, ut & Magistratus,
 in eo subditis conniventes, per hoc, jus cinguli (h. e.
 Nobilem dignitatem) amittere debeant, §. 1. *ibid.* E
 contrà, qui vel propria antiqui stemmatis gloria, vel
 ex speciali Summæ Magestatis auctoritate, plenissi-
 mari libertatem, se suaque contra aliorum insultus
 defendendi, consecuti sunt, (quod porrectione gla-
 dii in actu nobilitandi indigitari solet,) hisce Scuti,
 Galeæ, Ensis, Zabæ, Sagittarum aliorumque, quæ ad
 profligendum hostem inserviunt, usus denegari non
 debet: cœteris, cultellis aliisque instrumentis fabri-
 cenfi-

censibus, tantum concessis. *dict. Nov. 85. c. 4.* Unde quoq;
interdictio portandi eusen vel arma, tanquam signum
maximae capitatis diminutionis, ab antiqua nobilita-
te Germanica, mortis pœna æquiparata fuit; vid. Leh-
mann. *Speir. Chron. libr. 2. c. 28. §. 5.* Sicuti vero gla-
dius alicui singulariter concessus, vel à Summâ Ma-
jestate solenniter traditus, non pro forma, vel ut
tanquam in pœnam portari debeat, existimandus est,
potius privilegia & beneficia quam latissime inter-
pretari oportet; sic talis armorum usus, Nobilibus
tantum concessus, sua natura involvit, ut illis pro pa-
triæ ac propriæ salutis conservatione uti liceat: & qui-
dem non tantum provitæ defensione in absoluta ne-
cessitate; cum sine singulari privilegio hoc cuique
concedatur. *I. n. §. 2. ff. d. v. i. pub.* ac necessitas sub nulla
lege continueatur; vid. Grot. *libr. 2. d. J. B. & P. c. 20. n.*
g. huc facit *I. 54. C. d. decur.* sed & ut pro repellenda
instanti injuria ac offensione armis, publica auctorita-
tate ipsis concessis, uti possint.

THES. XXV.

Quare, si Nobilis alapam, fustium ictus, aliamvè *Nobilis pro*
injuriam realem, subito ipsi imminentem, aliter non, *repellenda*
quam turpi fuga, evitare possit, cum periculo alte-*injuria reali-*
rius vitæ, invasorem stricto gladio aliisque armis *aliquem occi-*
repellere, ipsi indulgendum; ut, licet alter exinde pe-*dens, homici-*
rierit, judicium capitale homicidii non incurrat: eo, *dii panam*
quod Majestatica auctoritate jure suo usus sit, æque *non incurrit,*
ac Magistratus, jurisdictionem contra aliorum insul-
tus armis defendens. Caveant vero Nobiles, ne tantam *Nisi ansam*
liti dedisse, aut ignobili actione implicatos fuisse, con- *alterius in-*
vinci possint; quo ipso omni suo privilegio excentur: *vafioni dede-*
Can. Privil. 63. qu. 3. Can. 11. & I. 12. C. d. dign. Non enim *rit.*

agrestis licentia aut brutalis petulantia Nobilitati
convenit , sed intra limites virtutis , justi ac æqui,
sancte custodiri debet. Quo observato, etiam gene-

ralibus duellorum interdictis , assertionem addu-

Exemplis de-claratur. Etiam contrariam non esse , probavit Dn. Præs. in Sel.

Resol. Disp. 2. resol. 6. Sic Nobili extra viam ordinariam,

per rusticum fundum æquitanti , & in extremo ejus
antro à latentibus ibidem rusticis per invasionem in

capistrum arrestato, à quo rusticus non obstante ami-

ca horum compellatione, ut gladium & arma pigno-

ri daret, fustium istibus extorquere ausi fuerant, do-

nec ab eodem duo invasorum, globulis trajecti erant;
recte à poena capitatis liberatus ; è contrâ barbitonfor,

qui pro declinanda alapâ ac ereptione gladii aliquem
occiderat, ad poenam gladii condemnatus est. Cum

ergo felicitas Reipubl. etiam hic accuratam legum
custodiā requirat, inter laudes Sapientissimi Boru-

siae Regis Principum optimi, non infimo loco ponen-

dum, quod Generalibus Edictis in omnibus suis pro-

vinciis plebi ac in libertina vel servili conditione po-

sitis, gladio ad ornatum privatum se armare, inter-

dixerit; simul abutum armorum severis duellorum
interdictionibus coercere sollicitus fuerit;

THE S. XXVI.

Necessaria cautela circari posset, si justitiæ administratores, à summis ad imos,
observatio- ad refrenandam lascivam injuriandi petulantiam, di-
nem edicto- spositioni Juris Civilis, non tantum in cuiuscunque
rum de duel- dicti vel facti, quod alterius existimationi præjudici-
lis. *um afferre poscit, prompta coercitione, sed etiam in*
declaracione infamiae illorum, qui injuriarum con-
demna-

demnati vel transacti fuerint, constanter quoque in-
hærerent: ita quidem, ut semel injuriarum con-
victus, sine à Summo Principe post emendatam vitam
imperata existimationis ac natalium restituzione,
tanquam infamis, ab omni publico confortio ac fun-
ctionibus publicis excluderetur. Et quanquam non
nulli huic principio objiciantur plerosque ex juve-
nili æstu infames fore, qui alias felicitatem publicam
promovere possent: tamen, si ex lubricâ ætate inju-
ria commissa, hujus mox pœnitentia, hisce per restitu-
tionem in integrum succurrendum; in aliis quoque,
pro subitanis affectuum moribus mitius consideran-
dis, observanda regula Juris: *Quod in calore iracundia, vel*
fit vel dicitur, non aliter ratum habendum, quam, si perse-
verantia apparuerit; de cœtero vero, ex unius vel alte-
rius infamia notati exemplo, multi cautius versari
nitentur cum ingenti Reipubl. commodo.

THES. XXVII.

Circa pœnas Nobilium ac verè ingenuorum *Nobilium*
notandum, quod in effectum plenisimæ libertatis *prerogativa*
nullis vinculis contineri, multò minus tormentis ac *in pœnis*.
fustium ictibus subjici possint, juxta effatum Apostoli
Act. 16. v. 37. c. 22. v. 24. sq. & l. 8. C. d. quest. l. 10. C. d. dign. l. 4.
C. ad L. Jul. Majest. ubi vid. Brunneman. nisi post præce-
denter maximam capitis diminutionem, *dardurch*
sie aller Ehren unwürdig erkandt / und als ein ge-
meiner Knecht denen Banden unterworffen worden/
quod Romani deportationē vocabant, quam non nisi
supremain Republica potestas in caput Nobilis ac in-
genui irrogare potest. Unde, ad Nobilem incarcera-
dum speciali Principis rescripto opus est, *l. 16. C. d. dignit.*
& in-

& infames pœnæ Altioribus vel Nobilibus non di-
stantæ sunt ; l.3. §. penult. ff. ad L. Cornel. de Sicar. quæ
tamen omnia tum cessant , quando ut hostes Rei-
publ. deprehensi sunt , tunc enim sine speciali Princi-
pis indultru cuique privato manus in illos injicere
fas erit, §. ult. ibid.

THES. XXVIII.

*Nobilis tene-
tur clienti-
bus suis in ca-
sibus necessi-
tatis de ali-
mentis pro-
spicere.*

Tantam excellentem præfœce plebis Nobilium
prærogativam ac partam majorum gloriam non ni-
si eminenti virtute conservari oportet, non tam fa-
stuosa ambitione intolerabilem aliorum contemtum
lectando, sed potius benefaciendo inferiorū amorem
sibi conciliando; Quod Leges Romanæ tam sanctè cu-
stodiri volebant, ut inde cautū sit, si quis convictus es-
set, servum domesticum, clientem aut libertum in ca-
su ægritudinis, conservationis vitæ aliusvè necessita-
tis deseruisse ac suppetias & alimenta denegasse, illum
omne jus ac prærogativam in alterum amittere debe-
re, hunc verò ab omni nexu erga pristinum suum do-
minum liberari & ad plenam libertatem venire; l. un.
§.3. C.d.Lat. Libert. toll. idem observando, si dominus vel
Patronus sibi subjectos turpibus actionibus adhibere
ausus fuerit, §. 4. ibid. Quod, ut & hodie, in honorem ac
amorem Nobilium ac solatium Plebis ac libertorum
accurata Legum observatione observaretur, summe
optandum.

THES. XXIX.

*Nobilitas
quomodo a-
mittatur?*

In genere verò Nobilitas, semel legitime parta,
non amittitur, nisi vel ex expressa legis dispositione
vel singulare supremæ Potestatis rescripto, juxta Ré-
gulam: *Nihil magis naturale esse, quam unumquodque co-
dens*

dem modo dissolvit, quo colligatum erat. Quoad legis dispositionem retro probatum, trans fugas ac Reipublicae hostes nobilitatem amittere, unde in criminis læse Majestatis Insignia Nobilitatis publice confringi ac annullari solent. Circa alia vero privata turpia facta, distinguendum videtur, utrum quis hereditaria avita dignitate gaudeat, an vero tantum personalem officii, aut noviter partam nobilitatem possideat; Posteriori hoc casu nobilitatem recenter acquisitam turpibus ac ignobilibus actionibus (si horum convicti fuerint) nobilitatem amitti, optime dispositum in l. 12. C. d. dign. jnnct. l. 6. ibid. quod in priori casu avitæ nobilitatis non obtinere, sed ad illam amittendam Supremam Auctoritatem intervenire debere, apparet ex l. 10. & segg. ibid. Unde quoque, quamvis per deformia ministeria Nobilitas noviter parta iterum amittatur, l. 6. C. d. dign. Si tamen antiqua ingenuitate vel Nobilitate nati per adversitatem fortunæ eò redacti fuerint, quod & operas suas aliis locare debuerint, per hoc illos ingenuitatis statum seu Nobilitatem non amittere, decisum in l. 11. C. de Ingen. manumiss.

THESS. XXX.

Ex dictis facile resolvi poterit quæstio: An & *Quomodo* Nobilitas præscriptione amittatur, & *quomodo* Nobilitas contra illam renovationem (uti vulgo loquuntur) ab Imperatore obtinere possint? scilicet illi, qui amittatur. Majorum Nobilitatem, non aliter quam magno aliquo & forte aurato Diplomate, alicui illorum concessa, probare possunt, dum nec ipsi, qui hoc Diploma primum obtinuerunt, nec successores illorum, eosque ab omnibus burgensibus negotiationibus, (i. e.

bürgerlichen Nahrung) abstinuerunt, nec quoque continuatis Nobilibus actionibus Nobilitatem continuo professi sunt, potius per quæstam personalem dignitatē, forte Doctoratus similem vē, ipso tacto agnoverunt, sanguinis ac gentis Nobilitatem ipsis non competere, illi sane ex solo antiquo Diplomate, postea nativam Nobilitatem, quam vel nunquam habuerunt, aut præscriptione amiserunt, prætendere non possunt; sed si tales, ad Nobilitatem Majoribus olim concessam, ac eousque in usum non deductam, proclamare velint, novo Imperatorio Diplomate, in renovationem Nobilitatis, opus habebunt: Cum privilegium, quo acquirens uti, vel illud in successorem transferre noluit, à nepote vel posteris ejus falso prætendatur, potius illud non usū & contrariis actionibus prorsus amissum sit *per vulg.* E contrā, si ex glorioso indisputabili Nobili stemmate nato infelicitas contigerit, ut inter Burgenses quæstu privato, negotiationibus, operarum locationibus aliisque Nobilitati non convenientibus lucris, necessaria vitæ sibi suisque procurare debuerit, cuius posteri ad avitam dignitatem proclamare velint, hinc adversa fortuna parentum non oberit, quo minus plenissimè pristinis natalibus restituendi sint, ita quidem, ut talis nova declaratio nativæ Nobilitati non deroget. L.3. ff. d. natural. restit.

THESS. XXXI.

Quid juris in liberis illorum qui nobilitatem amiserunt, Qui vero propter delictum & turpia facta à dignitate remoti sunt, e. gr. Qui crimen læsæ Majestatis commiserunt vel infamem pœnam sustinuerunt, forte fustibus subjecti, vel quod tanquam infames ex territorio Principis prorsus ejecti & relegati sint, aut qui

qui à militia honestam dimissionem non obtinuerunt,
 (die ohne Abschied von der Compagnie gesaget wer-
 den /) hi non tantum ipsi omnem nobilitatem amit-
 tunt, l. 2. & l. 12. C. d. dign. & l. 2. 3. 4. ff. d. Senator. l. 12. §. 2.
 ff. d. judic. sed etiam liberi illorum postea concepti &
 nati ab avita Nobilitate prorsus excluduntur, l. 7. §. 1. ff.
 d. Senator. l. 11. C. d. queſt. quamvis virtuosa vitâ & actio-
 nibus Nobilitati dignis novam Nobilitatem iterum
 consequi non prohibeantur. Evidem in dict. l. 7. ff. d.
 Senator. §. 2. generaliter decisum videtur, avum vel
 proavum Nobilem habenti, delictum & casum pa-
 tris non nocere, hoc enim vel intelligendum de li-
 beris ante illam calamitatem patris jam existentibus,
 quibus dignitas semel quæsita ob calum patris auffe-
 renda non est; l. 9. ibid. vel ad jus patriæ potestatis, avo
 adhuc viventi competens, referendum, ut scilicet ne-
 pos, à patre quasi ignobili natus, in aviverò Nobilis
 potestate constitutus, pro Nibili habendus, & sic tali,
 potius dignitas avi, in cuius familia est, prospicit, quam
 ob sit casus patris,

THES. XXXII.

Mantissa loco adjicimus, An Nobilis, per infeu- Nobilis non
 dationem glebae adscriptitiae, darbey er sich zu gewi- potest esse V 2.
 sen Hofsiensten verbindlich gemacht / quamvis per fallus rustici,
 alios servitia illa expedire curet, Nobilitatem amit-
 tat; seu quod eodem recidit, si rustici vasallus fiat ac
 huic ad fidelitatem sese obstrinxerit, Nobilitatem
 amittat? quod contra DD. communiter statuendum
 non dubiro, per l. 2. cum simil. C. d. dign. Nobilem enim
 reputationem prætendere, ac rustico ad fidelitatis
 officia aliave obsequia obligari, prorsus incompati-
 bilia sunt. Sicuti, e contra rusticum per acquisitio-

nem feudi nobilis, Nobilitatem acquirere, absurdum existimamus, neque enim hic cum Doctoribus vulgo limitationem illam admittimus, si feudum, ab eo, qui *Nec rusticus per Nobile* jus nobilitandi habet, rustico concessum sit, sola enim hæc concessio sine tolenni personæ qualificatione, feudum, notwithstanding rusticum, non magis Nobilem facere poterit, bilitatem acquirit. quam emens domum consulis, exinde consul dici possit, res enim hominibus, non rebus homines accidunt, sed potius in tali casu, illud Tullii locum habebit: *o Domus antiqua heu!* quād dispari dominaris domino: Quod, ne nonnullis paganis Nobilibus, agrestem rusticitatem magis, quād Nobilem virtutem majorum suorum sectantibus objici posset, maximè optandum foret. Et cum hic filum abrumpere cogar; festinatas has meditationes; benevolentiae lectoris & nobili ipsius amori obnixè commendo.

DEO SIT LAUS ET GLORIA.

HEN-

IN bellis animosa manus, studia atque Parentes,
Hæc tria, quod dicunt, nobilitare solent.
Divinam toto Naturam pectore quære:
Tunc demum verè Nobilis intus eris.

*Generof. Disp. Autori, ita
gratulabatur*

SAMUEL STRYKIUS, Jct.
Potentiss. Regis Borussiæ Consiliar. Int.
& Prof. Jur. Primar.

HENRICUS BODINUS,
REGIÆ MAJESTAT. PORUSS. AD REGIM.
ECCL. DUC. MAGDEBURG. CONSIL.
ET PROF. JUR.

GENEROSSISSIMO DN. RESPONDENTI, CO-
GNATO SUO DILECTISSIMO

S. P.

Sic Te, ex illustri pro sapia natum, decet, par-
tama eximia virtute à Majoribus Nobilita-
tem, proprio clarissimo merito continuare
ac propugnare. Non enim Tibi sufficere
existimasti, ex illustri & antiquo stemmate illorum,
qui nomine **Breitschwerdt** fulgent, Liberis Domi-
nis in **Ehninge** / ac matre Baronessa de **BRUNINGK**,
sanguinem duxisse, nisi & Illustris Domini Parentis

SACRAE CÆSAREÆ MAIESTATIS ut & SERENISSIMI
 DUCIS WURTEMBERGICI Justitiæ Consiliarii, Beati-
 que, de Tota Germania optimè meriti Avi, quon-
 dam illustrissimi Nobilis & Liberi DOMINI DE BRU-
 NINGK, Consiliarii Imperialis Aulici, vestigia sectan-
 do, Te tanta prosapia dignum demonstres. Per
 quatuor enim mox exantlatos annos, quo ex bona
 fiducia erga me, dum, cum illustri Domina Matre, ab
 eodem Avo spiritum duco, in nostrum Atheneum,
 ab optimis parentibus, transmissus es; quantum, in-
 ter gravissimos, quibus hic luctatus es, morbos, tibi
 licuit, ita studiis optimisque Nobilitati dignis artibus
 tam indecesso studio incubuisti, ut spes pulcherrima
 me foveat, fore, ut patria Tua, hostili calamitate re-
 trò abhinc temporibus varie afflita, in partibus Ti-
 bi credendis, aliquando felix futura sit. Maecte er-
 go porrò virtute Tuâ, & vade felicibus auspiciis, ut
 in Patriam redux, solarium sis illustribus Tuis Pa-
 rentibus, stemmatis Tui gloria, ac fulcrum Fami-
 liæ, sisque hic & in æternum beatus.

Stem-

STemmate qui claro, generoso & sanguine cretus,
Ac virtute vigens exprimit ipse decus,
Majorum ; *Ingenui* nomen mihi iste meretur,
Juraque præ reliquis *Nobilitatis* habet.
Hæc quoniam erecta Tecum quoque mente volutas
Exemplar dignum *Nobilitate* doces.
Gratulor ergo Tibi. Si sic perrexeris, olim
Et genus atque Tuum nomen ad astra feres.

CHRISTIANUS THOMASIUS,
Confiliarius Regis Porussia, Pro-
fess. Jur. Ordin.

SEin wehrtes Batterland steht nun in Krieges-Flam-
men/
Und treibt das Ritter-Blut nur zu dem Degen'stan.
Noch glaubt Er / daß mit dem ein gutes Buch bey sam-
men
In eben dieser Faust geführet werden kan.
Er selbsten macht uns davon die erste Proben/
Denn seiner Ahnen Glanzlich zwar von Schwerdten
schreibt/
Noch muß man seinen Fleiß auff unserm Pindar loben;
Dar durch Er ienem auch die Feder einverleibt:
Gott lasse beedes lang bey Ihm zusammen stehn/
Und leite all sein Thun mit Seegens voller Hand;

Noch

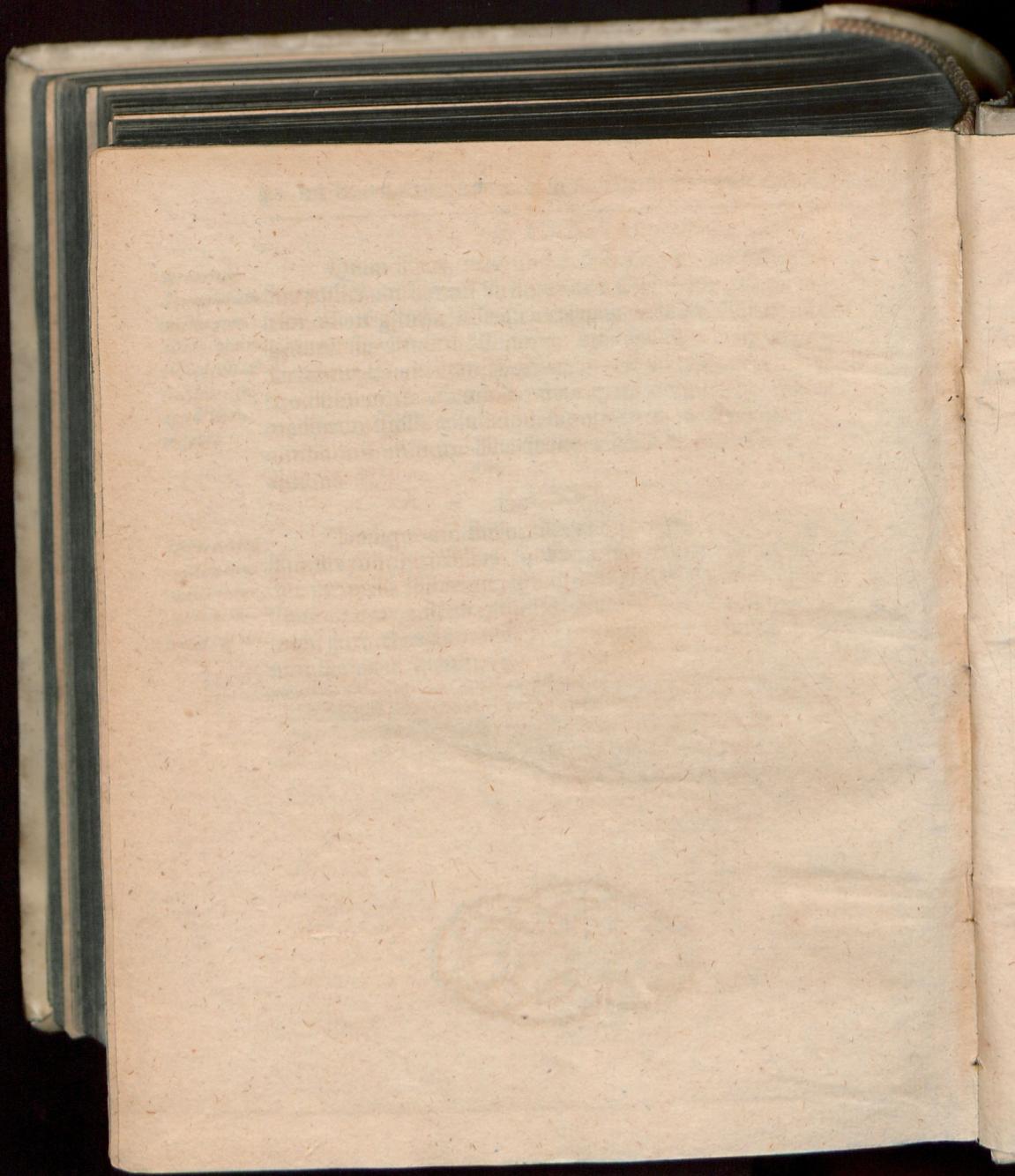
Ex lasse Ihn aniekt gesund von himmen' gehen;
Und bringe Ihn vergnügt ins wehre Waterland.
Mit diesem Wunsch begleitet
seinen wehrtgeschätzten Herrn
Landes - Mann
Joh. Pet. Ludwig / D.
Königl. Majest. Rath
und Profess.

Virtutis calcare viam signareque docto
Conatu , ingenui nominis omen habet.
Hoc Tibi dum curæ: priscum *FELICITER* addo,
Exoptans studiis fata benigna Tuis.

*Maxime Generoso & Eruditissimo Dn.
Respondenti publicum eruditionis
specimen ex animo gratulatur*
Joh. Friedemann Schneider /
Ph. & J. U. D. Prof. Juris Extr. &
Facult. Phil. Adjunctus.

Nunc Patriam repertis nostram specimenque re-
linquis,
Ter, quater ut felix sit *Tibi utrumque*, precor.
Nobilissimo Domino de Breitelsperger,
cum voto felicitatis unica nun-
quam peritura apponere voluit,
debet

M. Lucas Gothofredus Bäckmeister,
Stuttgardia Würtemberg.

99 A 6922

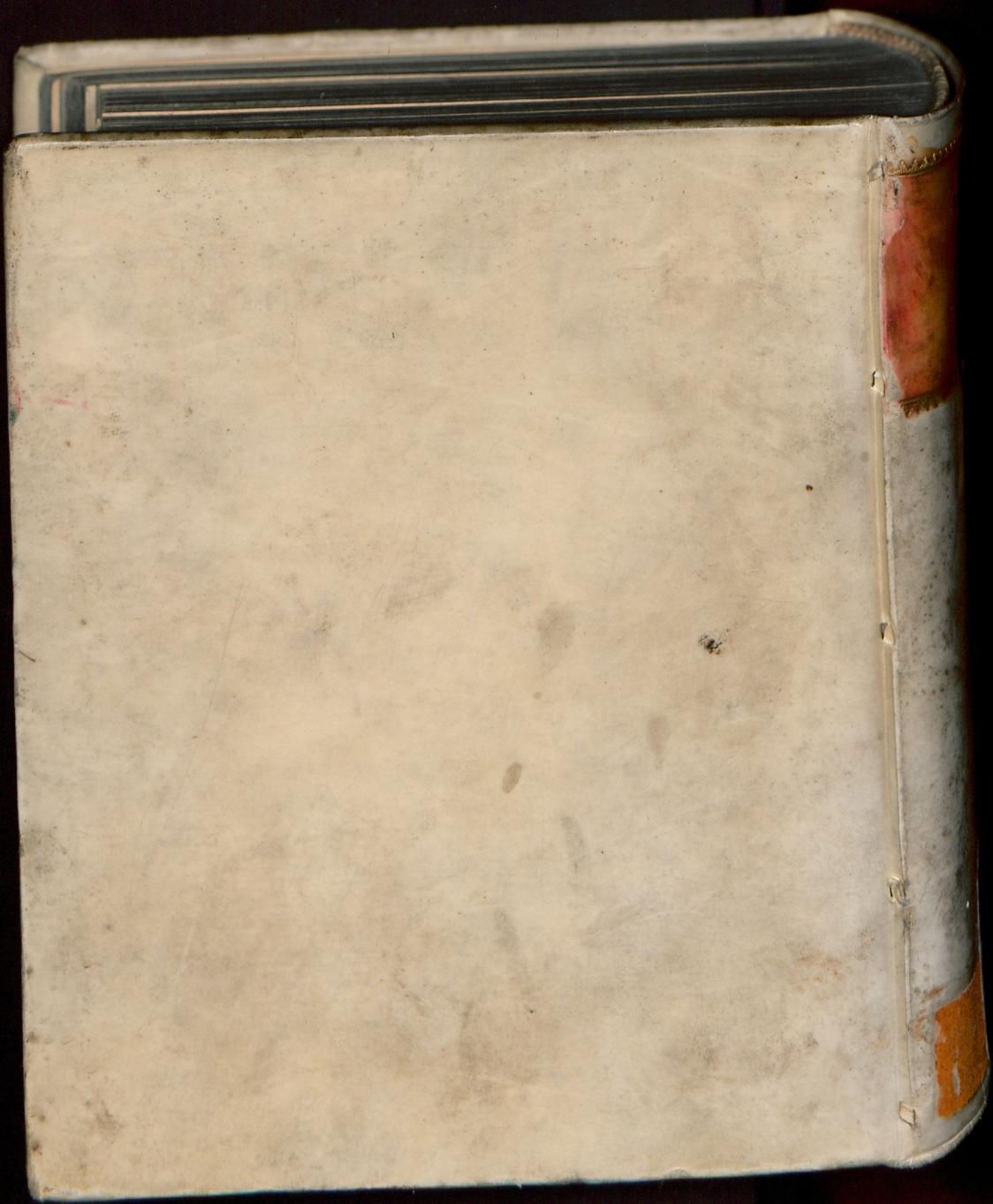
VD 17

SK

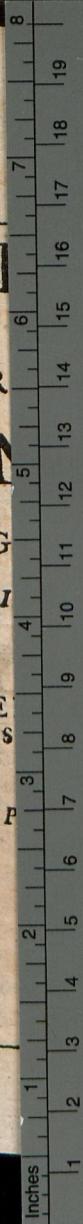
ULB Halle
002 628 589

3

JU
L

JVRIDICA

BILITA-
ERA IN-
TATE,

ICENTISSIMO,
PE AC DOMINO,

ERICO
MO,

TORATUS ET PRO-
HÆREDE, &c. &c.

RIDERICIANA

DE

BODINO,

SSIMI REGIS BORUSS.
IN DUCATU MAGDEB.

ORDINARIO
MO,

AC COGNATO SUO

ISSIMO,

M. DCCIV.

anis

MAJORI

tioni submittit

eitschwerdt

ob. Suev.

JVRIDICA,

RI, Acad. Typogr.